

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 20. новембра 1886.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10. — 5. — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шаље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Гарашанин путује.

Гарашанин коња седла.
Срећан пут му, роде, кажи.
А куда ће? — рад си звати;
Он блажију климу тражи.

У Нишу су скупштинари
Климали му из свих снага;
То климаће и та клима
Не беше му доста блага.

Не могла му здравља дати,
А народу сок испеди.
Така клима, ето вид'те,
Баш никоме ништ' не вреди.

Нек путује један, други,
Куд се лека ради прати;
Али народ корен има,
Он не може путовати.

Ведрите се српски дани,
Што сте тако расклимани,
Да се здравље српског рода
У свом дому опет стани.

Н=Н.

Шетња по свету.

XXXIV.

Неко је наше књижаре назвао чивутима. Ја држим, да је то грозна неправда. Не знам, какви је панчевачки Каменко, али, да ми је у власти, заповедио бих му, да сто пута преише његово сопствено издање „Отмен свет“. Тако би се можда научио учтивости,

те не би пљувао за другим људима, као што је учинио према честитом младом свештенику Стефановићу. Ако не би ни то помогло, онда би му новосадски књижар Лука Јоцић као познати кавалер могао учинити хришћанску љубав, те да му пошаље своје „Не пристоји се“. Мислим, да би то добар лек био. У осталом, Каменко ма какав био, ипак наши књижари заслужују свако поштовање. Од њих се човек увек може чему новом научити. Ето н. пр. да није књижаре браће Поповића ја ни данас не бих звао, да су Јанко од Котора, Смиљанић, Вук Мандушић и други српски јунаци били управо чисти и овејани Хрвати. Да нисам прочитао „Најодабраније народне песме ускочке и хајдучке“, што је латиницом издала књижара браће Поповића, ја бих остао и данас слеп поред очију. Овако пак хвала буди српској књижари, те сад знам, да су Срби били Хрвати. Но то је маленкост, што сам се ја нећем новом научио. То је просто моја добит, а никога се не тиче. Него главно је то, што одатле можемо увидети, како смо ми Срби до сад ужасно неправедни били. Тужили смо се на Старчевића и његове присталице, што поричу име српско: криво нам је било, што нам браћа Хрвати отимају наше народне песме и што хоће да нам чак и цара Душана и Краљевића Марка похрвате. Сад нам то више не сме криво бити. Сад морамо и сами признати, да браћа Хрвати имају право, јер иначе браћа Поповићи не би могли у својим „најодабранијим народним песмама“ изнети, да је Хрват био Мандушић Вук, чије је јунаштво опевао и владика црногорски а велики српски песник Петар Његуш Петровић. Ето, то је заслуга књижаре браће Поповића!

Не знам, да ли њихове те „најодабраније песме“ добро пролазе. Не знам, да ли ће се ко користити њиховим најновијим проналаском, али то знам, да су се у гробу морале преврнути кости српских јунака Јанка од Котора, Смиљанића и Мандушића Вука, кад

су дознали, да они управо нису Срби били, него Хрвати. Сироте кости! Мало ли им било, што се о њих ломила турска копља, него се сад морају и у гробу превртати. На послетку, и право је тако. Кад српски књижевари немају учтивости према живим Србима, као што је то доказао Камењко Јовановић у Панчеву, за што би били учтиви према мртвим Србима? Кад могу занешени Хрвати порицати народно име живим Србима, за што не би онда браћа Поповићи продавали „мртве душе“? Кад могу други књижевари продавати Гогољеве „мртве душе“, за што не би српски књижевари продавали српске мртве душе?

Него да се манемо таквих жалосних ствари, па да пређемо на веселије. Ето н. пр. из Будимпеште стиже нам глас, да је Герман јако оболео. Због тога неће се зацело нико од Срба снуждити, па макар браћа Поповићи и Германа прогласили за Хрвата. Ми до душе не желимо браћи Хрватима никакву несрећу, али нам они зацело неће замерити, ако рекнемо, да би Герман требао бити међу — Германима. Међу Србима му нема места. Питање је само, какве је врсте Германова болест. Ја држим, да је такве, да ни један лекар не може лека наћи, али му може наћи српски народ. Нека га тако отпоздрави, као што је он поздравио даљску депутацију, па ће одмах излечен бити. У осталом, српски ће народ то зацело учинити, само с том разликом, што ће учивији бити од Германа. Неповеренице Герману — то треба да је отпоздрав српског народа после оваквог Германовог владања на сабору. Из свију наших општина треба да се дигну неповеренице Герману и да се одшетају у Карловце. Онда ће се можда и Герман на нашу радост — одшетати.

Милисав.

ПОДЛИСТАК.

Како се може и без ајзлибана брзо путовати.

(Свршетак.)

„О мајк! где ти! Неки дремеж напо на мене, а нисам што-но веле само о „вруштуку“ попио три вракла ракије и једну колбу вина! — Али где ти њихова посла, како су се они улењили! Вранац! Жерав! Госину Вам намеру! Сад ће те поамтити! Ђи! Ђи!!“ — И сад окрепну држаље од камдије, па фискац најпре вранца, па богам онда и жерава по леђима, па по ногама. . . . Жерав као мало жустрији поче се ритати и у мало што геси не изби лушу из зуба, вранац као прототип флегме, тек се мало отресе, за тим сложено повукоше . . . па . . . после 5 минута и сложено попустише. . . Кола се полако одмичу, жерав и вранац ногу пред ногу, кочијаш дрема, а наш журни путник? . . . Први пут ваљда у свом веку намргоди се, стиште зубе и после кратке почивке раздера се: „Јес' чуо море! Тако ми светого Макарије, ако не погониш те стрвине, ђаво живи нека ти кожу дере!“ — Ма, буди Бог с' нами, господару! — Далеко му лена кућа! Мани се ти њега!“ — рећиће бачванин онако бунован, јер као

У Ш Т И Ц И,

Сентомаш је поч'о. Е па поч Сентомашу!

* * *

Власти у Србији муче опозиционе људе. Опозициони људи немају се тужити, јер и они муче, (ћуте.)

* * *

У Београду колера. Види се баш да у свачему Београд сљедује — Пешти.

* * *

Чим је краљ Милан чуо да је у Београду колера, одмах је дошао и он тамо. Тај му је корак сасвим паметан.

* * *

Београдске новине дигле су велику ларму, да у Србији краду Чивути државну жељезницу. — Неће бити баш тако страшно — одговара на то „Видело.“ Дабогме, јако страшно није, јер се у Србији нема шта много више красти.

* * *

У нашој монархији, у Бечу, покреће се лист: „Жено мрзаци.“ Као да нам је све остало добро, а само треба још да мрзимо жене.

* * *

Донске има ипак та ствар смисла. Жене су одишта родиле оне, који су нам криви.

* * *

У Паризу је скочила једна госпа са четвртог спрата, што јој муж рече, да јој не ваља шешир. Герману вели цео наш народ, да му не ваља душа, а он не да скаче доле, но да може још више би се попео.

сви његови сељани, држао је на врачбине, слутње, и том подобне безпослице и бојао се ђавола и вештица.

Видећи бачванина онако застрашена при самом спомену на ђавола, севне нашем пријану као муња, мисао кроз главу, да бачванин на најлакши начин раздрема и његове хатове убрза. — Згода му се дала, не може боља бити, а радост, што ће се своје немзрном кочијашу осветити, а при томе својој природној веселости задоста учинити, расветли му лице. — Бачванин још једнако гуњња „буди Бог с' нама“, а при томе се спрема, да и опет мало продрема, коњи после кратког каса, на који их држаље од бича, камиш, па и песница бачванинова погонише, — и опет ходе свој лагани ход, на целоме путу нигде живе душе, — у једаред бачванин отвори мутне очи. . . па слуша, . . . цин! цин! чује се мало звонце, и то баш за његови леђи . . . цин! цин! . . . „Но шта, је то?“ . . . упитаће сам себе, па се онако на пола обрну, да види шта то звонка. — Није још врат ни на пола савио, али се као громом ударен острену натраг, и са дрхћућим рукама зграби узде, па колико га грло носи, раздерао се на заплашене коње: „Би! Би! Жерав! Вранац! Би! Би! Би! — Буботка за буботком падала је на леђа његових „гала“, бич, камиш и шиљкаш — опанак на изменце чинише своју дужност, а сва пољана јечи од громогласног дерања: Би!

⊙ Тешко оном коме вашар капу кроји. Ал није дако ни онима, којима вашар кнеза кандидира (као н. пр. у Бугарској).

△ Сви вичу да је Србија презадужена. „Видело“ прави каламбур: дакле нисмо је ми задужили, кад је пре (нас) задужена.

Д Сад знамо зашто наше владике не праве каноничне визитације. Јер су многи канони стидљиви, па се не дају посетити.

Три кестена.

— Герман увек одседава у Пешти код Ловачког рога; а у Пешту иде, кад год хоће на нешто да подигне хајку.

*

— Кад год се така хајка спрема, увек се око премудрог тог ловца устрче Аца Зуб и Ђурковић. (Имају добар нос.)

*

— Реч „Срам вас било“ пала је у сред сабора Герману у очи. То је тако оштро, да је госп. Соколовић у неприлици, јер већ ни он не уме да је још оштрије на мађарски преведе. Ако се томе досети, сабор ће то радо усвојити.)

Маронко.

синко, нека те бог сачува од злих духова! . . . И гле! Баш, на мене да наиђе. Ваистину, неће добро бити!“ —

И сад олакша срцу, преповедајући *нашем ђаволу* цело страшно збитије. „Та, ево, баш на томе месту, где ти седиш, видео сам га . . . очи кржаве . . . рогове од рива . . . а језичина . . . језичина . . . бого мој . . . ко моја руда, па увек палаца . . . палаца . . . а на роговима звонцад, па све . . . *цип!* . . . *цип!* . . . да ти уши заглушу. . .

Мајк! ако нисам данас набелејисо! . . . И ти крста ти нити шта виде . . . нити чу? . . .

„Веруј, да не знам ни сам шта да мислим о томе чуду, него срећа, те смо ето за рана код куће, а шта велиш, да нас је ноћ ухватила? . . .“

„Бррр!“ стресао се само бачванин, зауставив сад мало полумртве, знојавне коње . . .

Скоро стадохе пред стан Созонтијин и бачванин, непрестано гунђајући и потајно крстећи се, помогне унети у кућу *сандук путников*, без да је сањао, да носи баш на леђи онога „будибогснами“, који је у сандуку у виду „маске“ мирно лежао. . .

Добру је напојницу добио, али се за живота сећао оне *ђаволске трке* и оног страшног „*привиђенија*!“

Др. Назбулбуц.

Са луфтбалона.

I.

Пасија вам је то седети овако на трапезу од луфтбалона, спустити ноге да висе, запалити чибук, па пљуцкати доле на сиротињу (умну и моралну); луфтбалон језди и ја пљуцкам час на Карловце, час на Пешту, Београд или Загреб; испод мојих табана панорама се непрестано мења. У руци ми дурбин од бијура, кроз који се тако добро види, боље него кроз Ђурковићев цвикер, а имам и трумбету за уво, на коју се тако добро чује, као какво велико уво, којег најгерманајстијег шпијуна. На мој дурбин провиди се чак и кроз таване; види се кроза њ свака тајна собица, свака манастирска ћелија, сваки мини-старски кабинет и свака краљевска картарница. А кроз моју трумбету чујем сваки и најтишији куваричин шапат у каквом двору или „обитељи“! чујем закључке и најтајније конференције старо-пазовачке; чујем довикивање штумадле (на коју се двапут звони) у хотелу Јегерхорну у Будапешти; чујем потајни кикот Ђурковићев у српском клубу хрватскога сабора, кад је клуб усвојио његов предлог о томе, како треба наша автономна права и даље развијати (и даље, него што их је Герман већ развијао . . .).

Чујући тај кикот овде сам се мало зауставио и бацио лангер мога луфтбалона, који се заквачио случајно о јогунлук српских посланика загребачких, и тако сам ту неко време мирно посматрајући остао.

Васа Ђурђевић ме је први опазио, те поцрвенивши од љутине, очита ми читаву опу интерпелацију, којом је год. 1883. интерпелирао бана због наименовања Германовог (оштрији речи нисам никада мога века чуо), — ја се тргнем, одапнем лангер мога луфтбалона, који се заплео у коси и у неконзеквенцији Стеве „Вацког“, и тако сретно побегнем из загребачког ваздуха, док се не би Ђурковић којем тачком свога предлога за мном бацио, па ме како год осакатио.

Одатле ме однесе ветар над Карловце. Ваздух ми је јако необично пријао (његова Сметеност била је на путу — а и кад нам она није на путу!) Погледим на дурбин и опазим Германовог Ђурру, где од дуга времена у подруму шампањизира; мишеви весели, јер мачке нема код куће; благодејанци мало ситији и руменији; богослови пуштају по мало бркове и браду, док не јави жица (или док не жицне јава), да ће мачак скоро вратити се — на своју сланину; каруце и коњи одмарају се, не трчкају сваки час у Нови Сад да доводе гошће; и вешерке сад ређе у двор долазе; калдрма је нешто мало веселија и светлија, нема оних многих пазовачких попова, да је тару оним хусарским чизмама; и жељезнички управљач сад безбрижније јури поред Карловаца, као да се сада не боји, да ће се карловачки брег срушити или одронити на пругу; — једном речи, ваздух је у Карловцима ведрији и чистији, него што беше за оних бурних и ку-бурних дана крајем октобра, као што је и обично после грмљавине ваздух чистији и лакши. Само не знам кога је гром убио, и кога ће још убити.

Кад сам се сит Карловаца нагледао одапнем на моме луфтбалону леви вентил и тако доспем над Београд. Од терета (баласта) збацитим извесну количину доле, не би ли што већма у вис отишао, да не би шпијони чули и по шуштању позвали и најтајније мисли моје, а друго и с тога сам се тако далеко ди-гао, јер сам чуо да је Београд све лепши, што је човек даље од њега. Тако је Београд једном Београђану онда најлепши, кад га посматра из Глајхенберга или са Зичијева спахилука св. Ивана. Добро би било да проба тај Београђанин још из даље посматрати, н. пр. из Сибирије. Ох, та то би био диван изглед! — Ја сам о томе бар појма добио на моме луфтбалону.

У Београду ми је први и први упао у очи и у дурбин — знате ли ко? — Абердар. Метнем трумбету на уво да чујем шта говори, јер се баш с неким господином диванио. Говор је био о скупштинарима и о предлогу да се укине српско учено друштво.

— Богме, верујте, сви скупштинари вама каде; рећи ће онај господин Абердару.

— Каде ми?

— Јест воле вас сви.

— Воле ме, а каде ми! Добро дакле, даћу им а академи-ју! Академичари могу бити само они, који умеју кадити. Даћемо свакоме 1500 динара на тамјан.

— А хоће ли се ту кадити и измирном?

— Измирности са срп. ученим друштвом не сме бити, дакле на што измирна! Доста је тамјан Охо, мени се нешто отпустило мидер, — — можда сам мало јаче уздахнуо.

Нисам више слушао шта се говори, јер је Абердар сврнуо једној молдскињи у дућан, да му закопча мидер.

Ваздухопловац.

Невесиацац пред пријеким судом.

Кад се оно 1882. год. јуначким нашим невестицама навукло црно на очи, проглашен бијаше по цијелом сјеверо-источном дијелу Херцеговине (у чисто српском крају) пријеки суд. Свак живи, ко је са усташима посла имао, па ако су га ухватили, морао је пред пријеки суд — али се је из политичких разлога гледало, да се што мање правих и невиних кривица осуде и да се што више кривих праваца невинима прогласе. Елем, не лежи враже, ухвате ти наши штрафуни једну стару невестицку јуначину у хрђавијем пословима, те хајд с њим у М пред пријеки суд. Кумпанија оружаних војника, војнички судци, српски свјештеник са ведрим, трезвеним и веселим кривцем бијаху окружени са огромном гомилом радозналост свијета, у којој сам и ја врло zgodно мјесто заузимао. Дијалог, који је до нас допирао, приближежисмо стенографски и ево га предајемо добром архивару „Стармалом“ на сачување, а оно друго, што се из дијалога прити може, тестирамо познатоме члану бечког археолошког друштва, да узможе, кад затребало буде о Србима и са овог гледишта своју рећи. Ево тог дијалога:

Судац: Како се зовеш?

Невестицац: Ко? . . . Ја? . . . Ја се зовем Обрад

Г

С. Ти си из Невесиња и то из фојнице?

Н. Ко? . . . Ја? . . . Ја јесам.

С. Ови свједоци (браћа наша мухамеданци) кажу, да си се ти састајао са лоповима усташима.

Н. Ко? . . . Ја? . . . Са лоповима не дао Бог, а са усташима јесам Бога ми.

С. Добро! Добро! Али ти ниси знао да су то усташи, него си мислио да су наши пандури?

Н. Ко? . . . Ја? . . . Бога ми сам добро знао да су оно усташи били.

С. Та ти си се морао с њима састајати, кад су они на твоју кућу нападали — а да они нијесу теби долазили, ти их никад ни видио не би.

Н. Ко? . . . Ја? . . . Ја сам се с њима, Бога ми, и ван моје куће састајао.

С. Али то је случајно било?

Н. Случајно? Није, Бога ми, него баш акасте (нарочито.)

С. Ал ти ниси знао, да је забрањено са усташима се састајати?

Н. Ко? . . . Ја? Ја јесам, Бога ми, добро знао.

С. Ови свједоци кажу још, да си ти њима давао јела и опанака, али ми знамо, да они то само из злобе и пакости кажу.

Н. Из злобе? Није Бога ми, већ је то права истина.

С. Но добро, добро! Али ти си то из страха чинио да те усташи не убију?

Н. Ко? Ја? Из страха нијесам давао, јер се не бојим никога до Бога, а усташи нијесу још ниједног правог човека убили и т. д. и т. д. На сва питања одговарао је наш Невесињац сасвим мирно и истинито, те нека се нико не чуди, што су га судци, nolentes volentes, на смрт осудили — од које га је свјештеник својом маниром спасао и смрт деградирао до петгодишњег затвора, последије три мјесеца био О. Г. сасвијем слободан пошто му је и затвор усљед особите милости опроштен.

Стенографисао Шијак.

Херцеговац пред котарским судцем.

Сбило се у М 15. Окт. 1885.:

Судац: Шта ви имате против овог човјека.

Херцеговац: Казао ми је да сам „магарац“.

С. Можете ли доказати то?

Х. Могу.

С. А може ли он вама догазати, да сте ви у истини магарац?

Х. То неможе.

С. Ето видите! — Кад Вам он то у стању није да докаже, то онда није никаква погрда за вас.

Х. Дакле то није никаква поруга, кад чојек чојку магарац рече?

С. Није, није.

Х. Е добро, кад није, онда и ја вама велим, да сте ви велики магарац, кад још ни то не знали нијесте, што већ наша дјеца знаду. — Збогом!

Чуо Шијак.

Опет Херцеговац пред судом.

Судац: Шта је опет с тобом.

Херц. Опсовао ми је овај Турчин 100 крста.

С. Гдје су ти свједоци?

Х. Ево их (Изводи тројицу)

С. Јел' то истина што овај каже?

Свједоци: Јест господине.

Судац (кривцу). Ви имате у сиротињску касу платити глобе 5 фор. — Толика је казна кад ко коме опсује крст.

Кривац: Пристајем.

Судац: (тужитељу) Јеси ли тиме задовољан?

Херц. Ја нијесам.

Судац: А за што?

Херц: Он мени није опсовао један крст, па да плати једну петицу; већ ми је опсовао сто крста, па нека плати у сиротињску касу сто петица — нека се бар сиротиња помогне. Још ћу јој и ја додати једну петицу.

Саопштио Шијак.

Обране др. Стеве Павловића.

Др Ст. Павловић (уредник „Њиховог Доба“) ни сам пазно какав је кад напада, али уме врло оригинално да се брани, кад га гдегод мање или јаче проголицају. Његово је оружје филологија, и он живи у томе уверењу (т. ј. ако у опће има каквог уверења) да је он велики филолог, и да је филологија највећи corpus juris. А кад га и то изневери, онда прибегне Зоологији.

Ево нпр. како се брани.

„Браник“ донесе белешку, да је др. Ст. Павловић „хрђав Србин“. — Одмах у идућем бр. „Њ. Доба“ доказује се, да не ваља казати „хрђав“, него „рђав“; то се поткрепи са Вуковим речником, и онда остаје за вечита времена доказано, да „Браник“ нема право, него да је Павловић добар Србин.

„Застава“ се усуди рећи, да је др. Ст. Павловић „издајник“. На то ће таки др. Ст. П. ризлагати, да не ваља рећи „издајник“, него је боље српски речено „издајница“, и тиме је доказано, да „Застава“ не зна ништа, и quod erat demonstrandum) да је др. Ст. П. најбољи пријатељ своме народу.

„Стармали“ донесе у песми, да је др. Ст. П. раскидао „Стармалове“ стихове као рис. — Публика потражи „Њ. Доба“ и види да су стихови одиста раскидани, ни др. П. не сме да каже да није тако — али јунак „Њ. Доба“ сме да се ухвати за риса (штампаног) и рис га извуче из блата (једног — у друго). Треба само доказати да ни у којој зоологији, ни у Бремовеј, који је тако свестрано риса описао, не стоји ништа о томе да рис стихове кида — и онда наравски „Стармали“ треба да плати процеске трошкове, јер др. Ст. Павловић није исакатио песму његову, кад је из ње донео у „Њ. Добу“ само оне стихове, који њему иду у рачун.

Шиш-миш.

!!!

Аој тешки брига љути!

живити се неда више!!

што је мање „капитала“ —

„капиталиста“ — све више!!!

Др. Казбулбуц.

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

Имам ја једног нећачића Илију у Шиду. То вам је као и много друго дете (које се удостојило да у тако раним годинама бу е у неку руку сарадник „Стармалог“) — врло бистро дете. Све што у кући види, врло га занима и мотри, па које чудо: што је узео на знање и размишљање ону појаву, кад брица дође да му брије оца. То увек мотри с највећом пасијом, и покушавао је већ неколико пута да насапуни какво штене и да га брије каквом тупом кустуром. (Еле: или будући берберин, или адвокат.)

Једаред — била је недеља пре подне. Тата му отишао у цркву, а он остао код маме, да јој помаже месити тарту (што ће рећи: да олиже оно слатко што том приликом заостаје на чинији). Наједаред стаде вам наш Илијица пред маму, и као чисто чудећи се и не одобравајући јој, стаде је посматрати, како прави пену од беланаца.

Кад најзад виде, да му се мати слабо осврће на те његове неме опомене, стаде вам он на сав мах викати (показујући једном руком према пени, а другом онамо, камо је отишао отац):

— Лала, лала! Лала тата!

Гледи га мати и не разуме га. Опет Илија:

— Лала! Лала тата!

И једва се најзад досети мама, шта је. Илија је то њој хтео да каже:

„А што правим ту пену забадава, кад нема тате код куће; не може се бријати.“

Он је дакле мислио, да мати прави пену од сапуна за бријање.

Илијин уја.

Био у Земуну неки Риста. О њему људи имају много приповецица, али до нас је дошла само ова једна; и да би се наши читаоци бар колико-толико упознали са оригиналним умом истога Ристе, ево им шта је радио једаред.

Цича зима била, Дунав се замрзао. А наш ти Риста понео неку гвоздену ђускију и један бокалчић, отишао до Дунава, па почео бушити на леду две руке — једну до друге. Људи (и гоге), који се десили на бајиру, застану да виде, шта ће сад бити.

Најзад је и Риста готов, пробушио је две руке једну до друге. Онда се саже, па захити из једне пун бокалчић воде, па усу у другу. После захити из те друге, па усу у прву. И тако настави непрестано захитати и пресипати из једне у другу.

— А шта ти то радиш, Ристо, тако ти бога! запитаће га један земунски гога са обале.

— Сортирам воду, кир Ставра! одговори му Риста, па се удуби даље у свој посао.

У кући С. Г. у Н. Саду служила је пре три четири године нека баба-Јулишка (а мож'да још и сада служи). Њу су сви у кући звали — или: Јулишка, или просто: баба.

Мала Мара, њи господар Стевина, слушала је више пута, да или њој, или браћи јој на силно „Зашто“ одговарају: „За бабино брашно!“

Једаред је спопадне браћа због нечега запиткивати: Зашто? Зашто?

Она се на то ражљути и одговори им:

— За јулишкино брашно!

— КС —

!!!

Родитељска дела лоша
на унуку чак се свете;
али унук ено посто
трипут гори! само гле'те!

Др. Казбулбуц.

Вешта досетка.

У Хиндостану буде један стари лопов на смрт осуђен. То му није ишло у рачун, те намисли да се вешто извуче, и то на овај начин: Дозове тамничара и каже му да би имао велику тајну краљу да саопшти, коју не може у гроб понети; а онда ће радо умрети. Тамничар одма јави то краљу, а овај заповеди, да лопова пред њега доведу. Краљ радознано упита га: какву то велику тајну има да му саопшти? Лопов се стане мало устезати, да би тајна с отим већег значаја добила, а напослетку исповеди, да он зна како се могу дукати садити т. ј. посади се један укат, из овог никне стабло на ком дукати роде.

Краљ је мало сумњиво вртио главом, али опет не хтеде тако добру прилику да пропусти, већ дозове све своје веће чиновнике и оду сви заједно у дворски врт.

Ту лопов стане копати једну руну, а једнако мумлаше нешто, које наравно немога нико разумети. Пошто рупа буде ископана, замоли за један дукат, а добивши задржа га на длану говорећи: да би цело предузеће пошло за руком, — да заиста добијемо резултата, то мора рука која дукат посади сасвим чиста бити од макаква непоштена дела. Ја сам лопов, моја рука дакле није чиста, зато нек Ваше Величанство посеје дукат.

Краљ прими дукат, ал — задржа га на длану. После мале почивке рече: сећам се, да сам још као деран од мога оца новаца узимао; истина, ја сам се одавно покајао, ал моја рука зато опет није чиста. Већ ево рече пруживши дукат „министру председнику“ — нека га мој министар посади.

Боже ме сачувај! повикне овај, зашто би ја осујетио предузеће. Та ви добро знате, да кроз моје руке пролазе сви државни новци; па могућ ја баш о мом поштењу бити уверен. Новци се лако лепе. Предајем дукат војном министру.

Опростите! узвикне овај устукнувши неколко корака назад, ви заборављате, да ја муницију набаљам и војску исплаћујем, па — — — већ ево дукат његовом преосвештенству. Боже сахрани рече први жрец, та ви добро знате, да ја жртве набаљам и десетак од народа купим, па

нисам сигуран — — Ваше Величанство! узвикне лопов. У целом Хиндостану нема ни једног поштењала, зато дакле нек „висе“ сви или ни један. „Краљ се из свег срца насмеје. Лукава досетка тако му се допадне да лопова помилује.

Из школе.

Учитељ нешто чуо о новом препарату, сахарину па брже боље да то својој дечици јави.

„Даклем, децо, сад су у Америци изумели и праве нешто што се зове сахарин, а то је 280 пута слађе од шећера.

Деца се чуде, — а баш као и да не схваћају добро.

Учитељ се труди да им то разјасни, — али деца још никако да схвате.

Онда учитељ поче овако и рече Сими, који је највећма рогачио очи. „Ти знаш, Симо, да се од шећера кваре зуби?

— Знаш.

Е сад кад би ја теби дао грумен шећера, ти би покварио један зуб.

— Знаш.

А кад би ти дао да поједеш толики исти грумен сахарина, онда, би покварио 280 зуба.

(Сад је Сима са свим добро схватио, и радовао се што не мора сахарина јести).

— Л —

!!!

„Вечну“ љубав обећава многи,

— то већ тако и обичај иште, —

ал' та ватра одма се утиша,

чим око нас — дечица завриште!

25/8 1886.

Др. Казбулбуц.

Нешто из великог катихизма.

С' којом руком, да се врсте Срби с-чки кад млади поп М. са олтарских врати благослови народ — а путир светли у левој руци држи?

Нови бан.

Одговори уреднишва.

Г. Ив. М. у Панчево. Радо вам овим потврђујемо, јер је истина, да онај одговор у броју 30-ом овога листа није управљен на вас.

„Облаци.“ Велите: ако што није добро да ми поправимо. Ал ми најволијемо онаке дописе, којима не требају поправке.

„Ода Пери Теодоровићу.“ Има у њој места, које не би омашиле своје цели. Али има и таквих места, које ни ми не разумемо, на што се односе, па зацело ни многи читалац не би разумео. А да то просто изоставимо, осетили би се неке празнине. И тако ће наш негдашњи најрадикалнији радикалац остати без оде — бар за сада. — Но можда њему већ савест бољу оду зуји, — бољу, него што би му је други ко знао написати.

ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА ГОДИНУ 1887.

уз сарадњу српских књижевника уређује Стеван В. Поповић,

ГОДИНА ТРИНАЕСТА.

Овај највећи, најбољи, најлепши а по томе и најјефтинији српски календар, који је за ово дванаест година распрострајен у више од 165,000 комада по свима крајевима где год има Срба, штампан је и ове године на лепој, углађеној артији.

Календарски део „Орла“ уредио је највештији зналац овога посла у нас проф. Александар Сандић. Овај део доноси: знамените године српске и опште, годишња времена, помрачења сунца и месеца, црквено рачунање времена, насхалију, небесне знакове, сунце и планете, брижљиво описану планету владарку. У сваком поједином лепим знацима урешеном месецу стари и нови календарион, мене месеца, гатање о времену, предзнаке о години, радње месечне на дому и у пољу, народне и земаљске светковине, разне белешке, уз то чисто изрубрициране листове за бележење.

„Орао“ доноси и у овоме своме тринаестом лету за год. 1887. богат и одабран садржај урешен уметнички израђеним сликама.

ЗАБАВНО-ПОУЧНИ САДРЖАЈ

„Орла“ за годину 1887. грана се на ове одељке:

1. НАРОДНЕ ЗАДУЖБИНЕ: Боздина задужбина, од С. В. П. 2. ПРИПОВЕТКА ИЗ СРПСКОГ ЖИВОТА: Поп Марко, од С. В. Поповића. 3. НАРОДНО ЗДРАВЉЕ: а) Живот и здравље наше омладине, од С. В. П. б) Алкохолизам, осми чланак од Дра Ђорђа Натошевића. в) Опашењу. г) Петролеј као лек. 4. ПЧЕЛАРСКЕ ПОУКЕ: Мед на осовини роди, од Јована Живановића. 5. ПРАВНЕ ПОУКЕ: Закон о народном устанку у Угарској, од Дра Б. Давидовића. 6. ВИНОГРАДАРСКЕ ПОУКЕ: О подрумима, од М. Петровића. 7. РАТАРСКЕ ПОУКЕ: 1. Кад је боље сејати јесење усеве, раније или доцније? 2. За семе ваља узимати увек најбоље семе, од Антонија Кодолавија. 8. НАРОДНА НАСТАВА: О дацијама или како се обогати? 9. БЕЛЕШКЕ. 10. УЗ НАШЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ. Уз овај садржај иду Вашари и Огласи.

ИЛУСТРАЦИЈЕ

за „Орла“ израђене су у првим уметничким заводима.

I. Насловну слику: 1. Прота Васа Живковић. II. Ликове: 2. Јелена Боздина рођ. Белановића. 3. Стеван Дескашев. 4. Јован Бошковић. 5. Милорад П. Шапчанин. 6. Александар Сандић. 7. Новак Радонић. 8. Леополд Ранке. 9. Стојан Бошковић. 10. Милан Ђ. Милићевић. 11. Иларион Руварац. III. Слике из наших крајева: 12. Св. Андрија. 13. Српски сватови. 14. На међави. 15. Крај огњишта. 16. Срндаћ на муци. 17. Сељани из околине Дубровника. 18. Цетињанке на студенцу. 19. Коњица у црногорској војсци. 20. Саборна црква у Ср. Карловцима. 21. Споменик Бранков на Стражилову. 22. Мати је умрла. IV. Слике из Русије. 23. Празник преображења у Русији. 24. Споменик на ратовање у год. 1877—1878. V. Наше народне ношње. 25. I. Српкиња из околине Пакраца у Славонији. 26. II. Српкиња из околине Пакраца у Славонији. 27. Српкиња варошанка у Србији.

„Орао“ за год. 1887 стоји само 50 новч. или 1 динар.

Нарудбине из Србије прима књижарница Велимира Валозића у Београду која рабатује 20—25%. Из свију осталих крајева упућују се варудбине на потписану штампарију. Растиривачима и купцима за готово дајемо највећи уобичајени рабат.

На „Орлови“ врли узлетио је „ЦАРИЊА“ мали календар са сликама за год. 1887. Цена му је 20 новч. или 2 гроша. Рабат и нарудбина као у „Орла.“

У Новом Саду 22 Новембра 1886.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду,

издавалац „Орла“ и „Цариња.“